

**FINANCIAL
ENGINEERING**

Niek Op den Kamp

**Aanmerkelijk belang
Kwalificerende buitenlandse
belastingplicht
Erf- en schenkbelasting**

ESJ Accountants & Belastingadviseurs

14 april 2015

ONDERNEMERS WETEN WAAROM

Agenda

1. Aanmerkelijk belang
2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht
3. Erf- en schenkbelasting

1. Aanmerkelijk belang

Emigratie (van Nederland naar Duitsland)

- Fictieve vervreemding: “anders dan door overlijden ophouden binnenlands belastingplichtige te zijn” (art. 4.16, lid 1, letter h Wet IB 2001)
- Vervreemdingsvoordeel / aanmerkelijk belangwinst
= waarde economisch verkeer – / – verkrijgingsprijs

1. Aanmerkelijk belang

Emigratie (van Nederland naar Duitsland)

- Conserverende aanslag (art. 25, lid 8 Inv. Wet)
- Uitstel 10 jaar (art. 25, lid 9 Inv. Wet)
Uitstel wordt beëindigd bij verkoop of reguliere voordelen “van substantiële omvang”
- Na 10 jaar kwijtschelding (art. 26, lid 2 Inv. Wet)

1. Aanmerkelijk belang

Immigratie (van Duitsland naar Nederland)

- Verkrijgingsprijs bij ontstaan binnenlandse belastingplicht = waarde economische verkeer (art. 4.25, lid 1 Wet IB)
- Geldt niet voor remigratie met (indirect) belang in aandelen die bij vertrek reeds in eigendom waren (art. 16, lid 11 Uitv. besl. Wet IB)
- Verdragen kennen deze step up-regeling niet, zoals hierna blijkt.

1. Aanmerkelijk belang

Vervreemdingsvoordelen aanmerkelijk belang

- Huidig verdrag
- Artikel 8, lid 1:
Heffingsrecht volledig toegewezen aan woonland
- Artikel 8, lid 2:
Tenzij vaste inrichting in de andere staat

1. Aanmerkelijk belang

Vervreemdingsvoordelen aanmerkelijk belang

- Nieuw verdrag
- Artikel 13, lid 5:
Heffingsrecht volledig toegewezen aan woonland
- Artikel 13, lid 6:
Opening voor conserverende aanslag vanuit Nederland, elke staat heffingsbevoegd over het daar opgebouwde deel

1. Aanmerkelijk belang

Vervreemdingsvoordelen aanmerkelijk belang

- Artikel 13, lid 6:
Na vervallen conserverende aanslag uit Nederland (= na 10 jaar) zonder invordering krijgt Duitsland weer het volledige heffingsrecht over het aanmerkelijk belang
- Artikel 10, lid 6:
Stelt overige rechten van Nederland uit conserverende aanslag veilig (o.a. inkoop aandelen)

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Hoofdregel:

- Het land waar je woont belast je voor je wereldinkomen en stelt vrij wat op grond van verdragen aan andere landen is toegewezen.

&

- Het land waar je werkt belast je voor je arbeidsinkomen

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Woning en salaris:

- De eigen woning wordt in het woonland in de heffing betrokken.
- Inkomsten in het buitenland verdiend worden op grond van het verdrag in het buitenland belast. Het woonland moet dit vrijstellen.
- Gevolg in de praktijk: Er is geen hypotheekrenteaftrek mogelijk

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Europese rechtspraak:

- Grensambtenarenarrest
- Schumacker
- Gschwind (>90%, splitting), De Groot (voorkoming), Lakebrink (grootste deel, persoonlijke tegemoetkoming), Renneberg (>90%, persoonlijke tegemoetkoming), Gielen (kiezen of niet?), Estland (>50%?)

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Schumacker–arrest

Normaliter dient woonstaat rekening te houden met persoonlijke en gezinssituatie.

Dit verschuift naar de bronstaat als de niet–inwoner het grootste deel van zijn (gezins)inkomen verwerft in de bronstaat én in de woonstaat onvoldoende inkomen genoten wordt om daar rekening te kunnen houden met zijn persoonlijke en gezinssituatie.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Fictieve binnenlandse belastingplicht (2001 t/m 2014)

Als niet-ingezetene van Nederland kon je kiezen:

– Fiscale behandeling als buitenlands belastingplichtige

of

– Fiscale behandeling als fictief binnenlands belastingplichtige.

Dat je kon kiezen leidde permanent tot verwarring, alsof je kon uitzoeken waar je belasting betaalt.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Fictieve binnenlandse belastingplicht (2001 t/m 2014)

- De keuze was alleen voor de toepassing van de Wet IB in Nederland.
- Je bleef buitenlands belastingplichtig. Geen gevolgen voor de belastingheffing in het woonland, noch voor het belastingverdrag of de sociale zekerheid.
- Ook geen gevolgen voor emigratieheffing of conserverende aanslagen.
- Woning is in Nederland een gemeenschappelijk inkomensbestanddeel. Gevolg: vrije toedeling van lasten mogelijk tussen de partners.

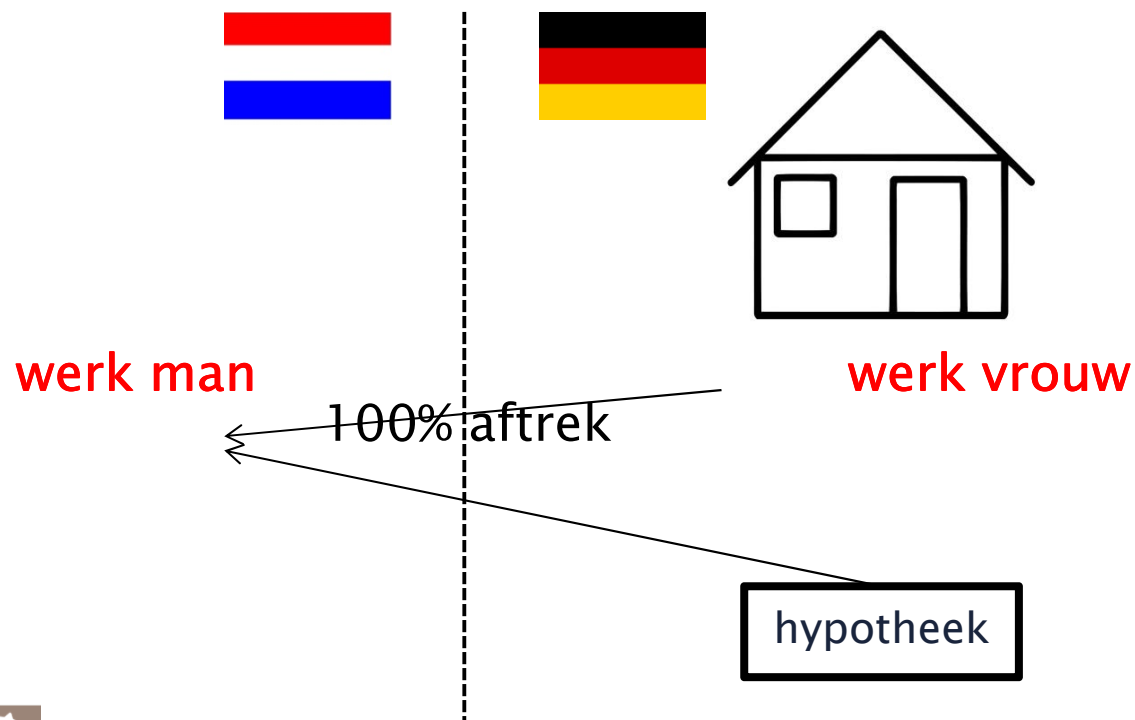
2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Fictieve binnenlandse belastingplicht (2001 t/m 2014)

Echtpaar woont in Duitsland

Man werkt in Nederland; vrouw werkt in Duitsland

Woning en hypotheek zijn gemeenschappelijk (ieder 50%)

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

De nieuwe wettelijke regeling vanaf 2015 (art. 7.8 Wet IB)

- Keuze vervalt; voortaan is het kwalificeren of niet.
- Indien meer dan 90% van het wereldinkomen in Nederland belast is kom je in aanmerking voor dezelfde aftrekposten als ingezetenen.
- Dit recht op aftrekposten bestaat niet als het woonland deze aftrekposten en verminderingen al in aanmerking neemt.
- Hiertoe wordt de inkomensverklaring ingevoerd.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

De nieuwe wettelijke regeling vanaf 2015 (art. 7.8 Wet IB)

- Het 90% criterium is Europeesrechtelijk arbitrair, mogelijkserwijs moet het 50% zijn (zie Commissie/Estland-arrest).
- De wet voorziet nu al in een aanpassing van het percentage als het Europees recht dat meebrengt.
- Welke landen: Inwoner van EU, EER, Zwitserland of BES-eilanden (niet meer: alle verdragslanden).

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

De nieuwe wettelijke regeling vanaf 2015 (art. 7.8 Wet IB)

- Partnerschap AWR niet meer zaligmakend, maar bepalend is of het zelfstandig inkomen of gezinsinkomen voldoen aan het 90%-criterium.
- De eigendomsverhouding binnen het huwelijk wordt hiermee ook relevant voor het verzilveren van de aftrekposten.
- De toegestane aftrekposten worden definitief toegekend en hier wordt niet meer op teruggekomen in latere jaren.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Diverse categorieën inkomsten en vermogensbestanddelen en hun gevolgen voor de kwalificerende buitenlandse belastingplicht:

- Eigen woning
- Arbeidsinkomsten
- Inkomsten uit vermogen
- Pensioeninkomsten

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Eigendom woning

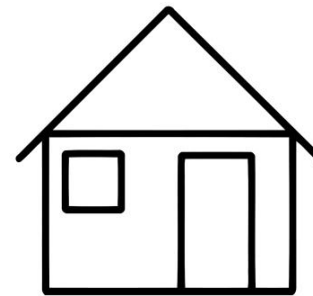
- Als je in Nederland woont is de eigendomsverhouding in de woning niet relevant (partners: woning gemeenschappelijk inkomensbestanddeel).
- Als je in het buitenland woont is het aandeel in de eigendom van de woning beslissend voor het deel van de hypotheekrenteaf trek.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Eigendom woning

Echtpaar woont in Duitsland. Man werkt in Nederland, vrouw in Duitsland.

Man heeft 100% eigendom van de woning.

5 vrouw

*Man heeft recht op 100%
hypotheekrenteaf trek*

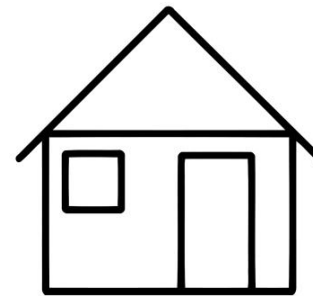
hypotheek

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Eigendom woning

Echtpaar woont in Duitsland. Man werkt in Nederland, vrouw in Duitsland.

Man en vrouw hebben ieder 50% van de eigendom.

5 vrouw

*Man heeft recht op 50%
hypotheekrenteaftrek*

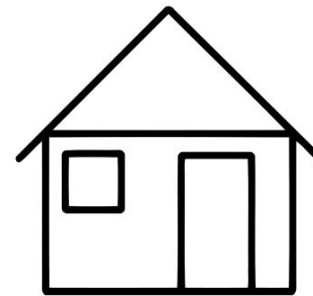
hypotheek

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Eigendom woning

Echtpaar woont in Duitsland. Man werkt in Nederland, vrouw in Duitsland.

Vrouw heeft 100% eigendom van de woning.

5 vrouw

*Man heeft recht op 0%
hypotheekrenteaftrek*

hypotheek

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Oplossingen:

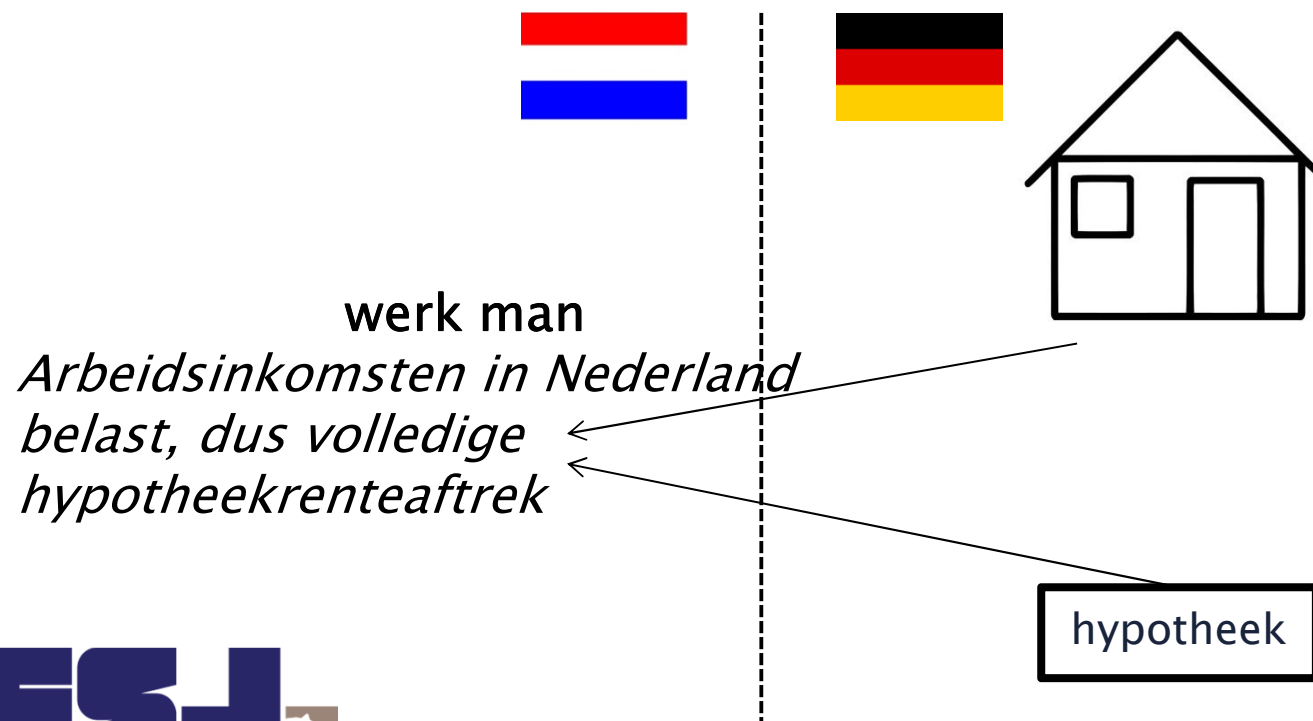
- Schenken aan de in Nederland werkende partner?
- Opheffen onverdeeldheid mede-eigendom:
Als de woning van beide partners gezamenlijk is, dan kan de woning mogelijk aan één van de partners worden toegescheiden. De ene partner krijgt dan een vordering uit overbedeling op de andere partner die de woning krijgt toegescheiden.
- Huwelijksvermogensrecht relevant (gemeenschap van goederen of “Zugewinnngemeinschaft”)

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Arbeidsinkomsten (voorbeeld 1)

Man woont in Duitsland.

Man werkt in Nederland: 90% inkomsten in NL belast

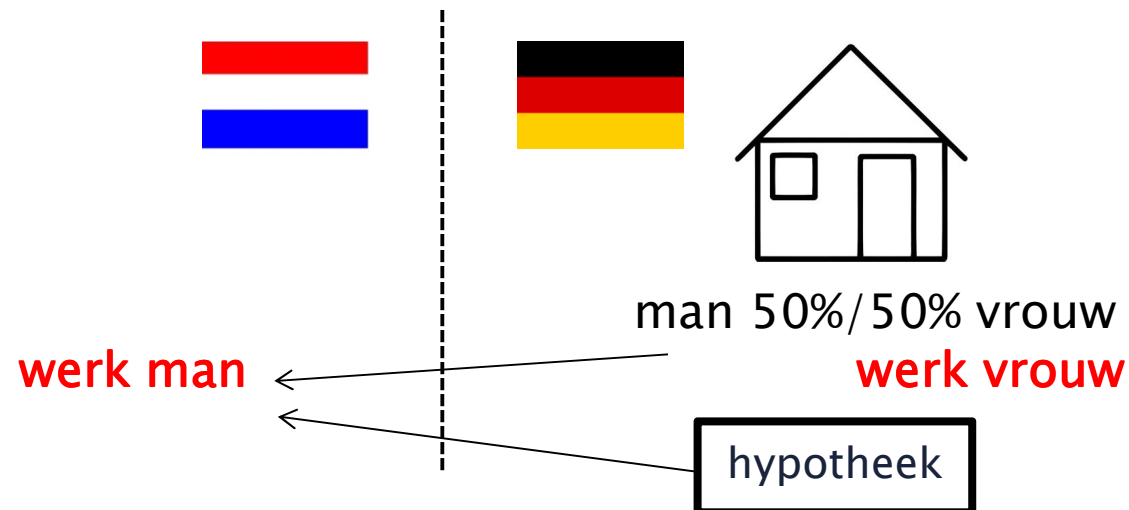

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Arbeidsinkomsten (voorbeeld 2)

Echtpaar woont in Duitsland.

Man werkt in Nederland & vrouw werkt in Duitsland.

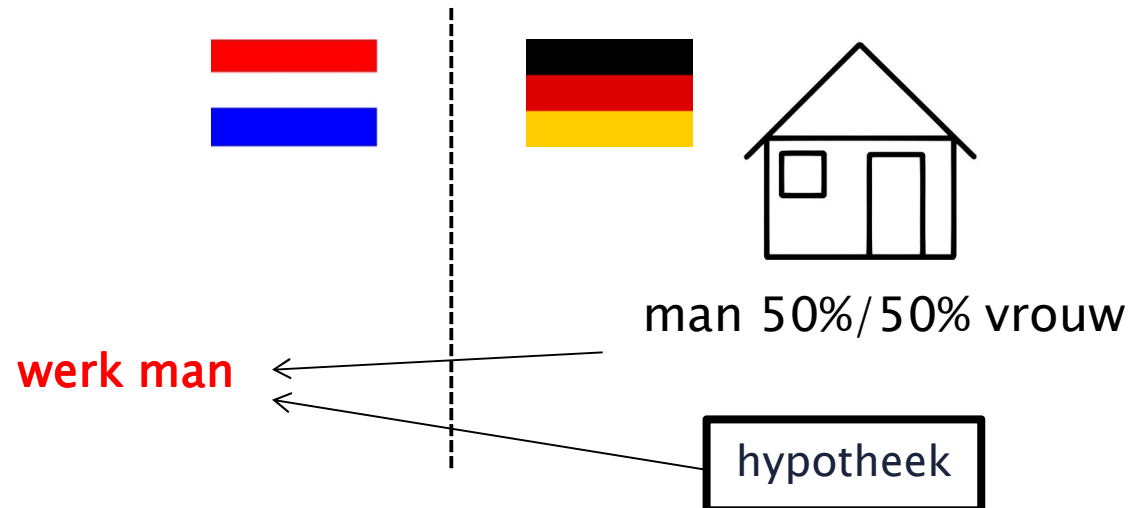
Arbeidsinkomsten man in Nederland belast en van vrouw in Duitsland. Slechts de helft van de hypotheekrente is aftrekbaar (dit was t/m 2014:100%).

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Arbeidsinkomsten (voorbeeld 3)

Echtpaar woont in Duitsland.

Man werkt in Nederland & vrouw werkt niet.

Arbeidsinkomsten man in Nederland belast. Dit levert de helft van de hypotheekrenteaf trek op. De vrouw heeft geen in Nederland belast inkomen en kwalificeert niet zelfstandig.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

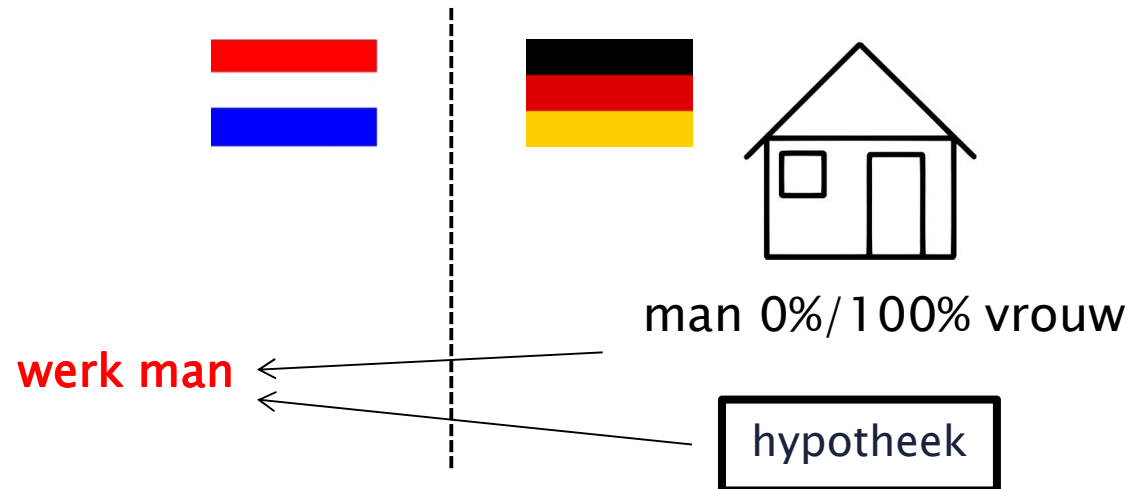
Arbeidsinkomsten (voorbeeld 3 – vervolg)

- Echter als naar man en vrouw samen (= gezinsinkomen) wordt gekeken, voldoen zij gezamenlijk wel aan de voorwaarde. Het totale inkomen is volledig belast in Nederland.
- Gevolg is dat de vrouw als fiscaal partner wordt aangemerkt, en dan kan niet de helft, maar de volledige hypotheekrente worden afgetrokken. De vrouw mag dan als fiscaal partner haar deel overdragen aan de man.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Arbeidsinkomsten (voorbeeld 4)

Echtpaar woont in Duitsland. Man werkt in Nederland.
Vrouw werkt niet en is volledig eigenaar van de woning.

Vrouw kwalificeert zelfstandig niet, maar gemeenschappelijk kwalificeren ze wel, daardoor elkaars fiscale partner en rente volledig aftrekbaar bij de man.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Arbeidsinkomsten en bijverdienen

- De man werkt in Nederland en zijn arbeidsinkomsten zijn aldaar belast.
- De man verdient bij. Indien deze inkomsten in Nederland belast worden, is er geen probleem.
- De man verdient bij. Indien deze inkomsten niet in Nederland belast worden, kan er een probleem ontstaan.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Arbeidsinkomsten en bijverdienen

Voorbeelden van niet in Nederland belaste bijverdiensten:

- Freelance nevenactiviteiten (trainer zijn, les geven, artikelen schrijven, klussen)
- Salary-split: In meerdere landen op de payroll staan.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

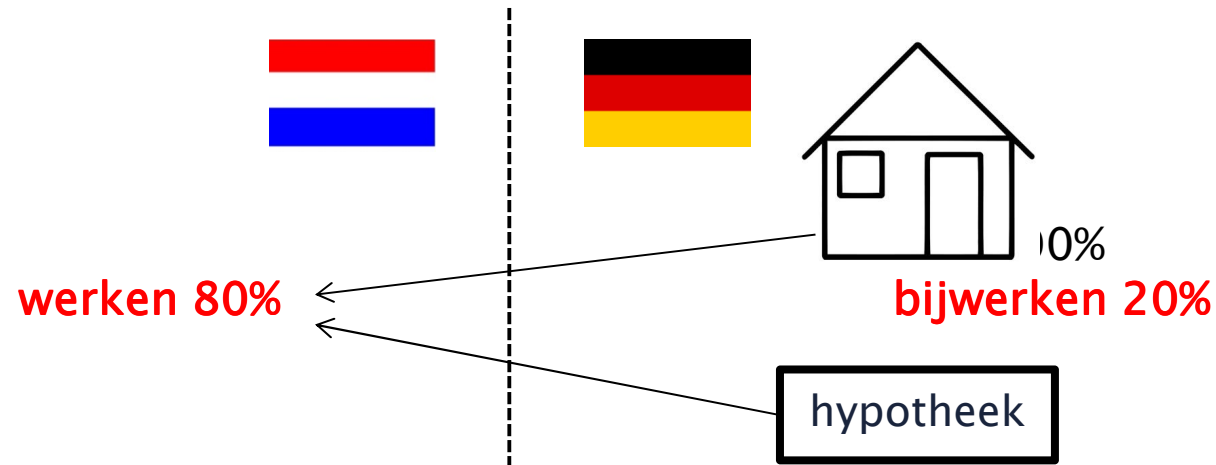
Arbeidsinkomsten en bijverdienen

- Als je in Nederland werkt: ervoor zorgen dat je vanuit Nederland blijft werken.
- Als je bijverdiensten geniet en deze zijn substantieel: Overweeg de bijverdiensten te structureren vanuit een Nederlandse B.V. en daar salaris bij nemen.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Arbeidsinkomsten en bijverdienen (voorbeeld)

Man woont in Duitsland en werkt in Nederland. Hij verdient 20% van zijn inkomsten bij in Duitsland en wordt daarvoor belast.

Deze man heeft geen recht op hypotheekrenteaftrek in Nederland omdat hij niet kwalificeert voor de regeling. Er is geen pro rata regeling.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Werkloosheid en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen

- Werkte je voorheen in Nederland en wordt je werkloos of arbeidsongeschikt, dan eindigt tevens de hypotheekrenteaftrek.
- De werkloosheidsuitkering en de arbeidsongeschiktheidsuitkering zijn belast in het woonland.
- Bij werkloosheid is een uitzondering voor seizoens- en deeltijdwerkloosheid.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Inkomsten uit vermogen

- De man werkt in Nederland en zijn arbeidsinkomsten zijn aldaar belast.
- De man heeft vermogen. De vermogensinkomsten worden op grond van het verdrag in het woonland belast.
- Uitzondering: Een tweede woning in Nederland.
- De vermogensinkomsten worden bepaald op grond van de Nederlandse wet: Niet de daadwerkelijk genoten inkomsten zijn relevant, maar de forfaitaire inkomsten in box 3.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Inkomsten uit vermogen

Voorbeelden van belaste vermogensinkomsten volgens de Nederlandse wet:

- Banktegoeden, spaargelden, deposito's, obligaties, aandelen, beleggingsfondsen
- Niet vrijgestelde kapitaalverzekeringen eigen woning
- Onroerend goed buiten Nederland gelegen en niet zijnde de eigen woning
- Buitenlandse beleggingsvennootschappen
- Opeengevallen nalatenschappen

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Inkomsten uit vermogen

Voorbeelden van onbelaste vermogensinkomsten volgens de Nederlandse wet:

- Aandeel in nalatenschap, waarbij nog een langstlevende is
- Pensioenaanspraken
- Lijfrente aanspraken, waarvan de premie is afgetrokken
- Auto's, boten, motoren, scooters en fietsen
- Een verzameling kunst of juwelen
- Het bezit van een Nederlandse B.V. of N.V.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Inkomsten uit vermogen (voorbeeld)

- Man woont in Duitsland en heeft een hypotheek afgesloten voor aanschaf van zijn eigen woning
- Man werkt in Nederland en ontvangt een salaris van € 50.000
- Daarnaast heeft hij een spaarrekening met een tegoed van € 150.000, hierop ontvangt hij jaarlijks 1% rente (= € 1.500)

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

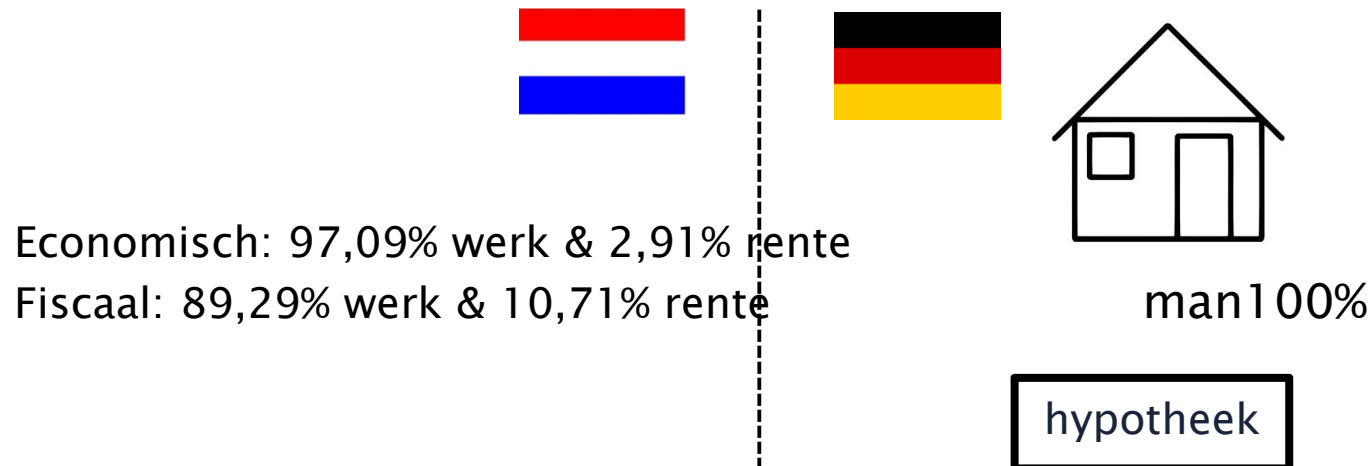
Inkomsten uit vermogen (voorbeeld)

- Economisch lijkt dit goed te gaan, want:
salaris / totaal inkomen * 100% =
50.000 / 51.500 * 100% = 97,09%
- Fiscaal gaat dit toch fout, want:
salaris / totaal inkomen * 100% =
50.000 / 56.000 * 100% = 89,29%
- De spaarrekening levert fiscaal namelijk 4% (= € 6.000) op...

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Inkomsten uit vermogen (voorbeeld)

Man woont in Duitsland en werkt in Nederland. Bijna 3% van zijn inkomen bestaat uit rente-inkomsten. Op grond van box 3 (forfaitair rendement 4%) bestaat meer dan 10% van zijn inkomen uit vermogensinkomsten

Omdat fiscaal > 10% van het inkomen belast wordt in Duitsland, kwalificeert de man niet voor hypotheekrenteaf trek.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Inkomsten uit vermogen

- Oplossing in dit geval mogelijk heel simpel: € 50.000 van bankrekening gebruiken voor extra aflossing op hypotheek!
($50.000 / 54.000 * 100\% = 92,59\%$)
- Nadeel: Werkt pas vanaf volgend jaar, hypotheekrenteaf trek 2015 is al definitief verloren, omdat voor banksaldo naar peildatum 1 januari 2015 gekeken wordt...

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Inkomsten uit vermogen

mogelijke oplossingen betekenen: wegwezen uit box 3!

- Naar box 1: Aflossen op de hypotheekschuld
- Naar box 2: Oprichten van een B.V. of N.V. om daar in te gaan beleggen (NL vpb-tarief 20% tot 25% over daadwerkelijk behaalde inkomsten), geen inkomen in IB
- Binnen of uit box 3: Aankoop in Nederland gelegen onroerend goed / tweede woning of over naar vrijgestelde vermogensbestanddelen (zoals: auto's, boten, kunst, juwelen, bossen en natuurterreinen)
- Of weggeven: bijv. schenken aan kinderen

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Pensioen

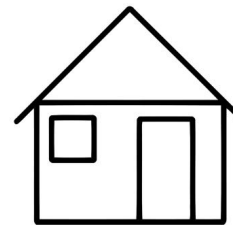
- Indien je in Duitsland woont en pensioeninkomen uit Nederland geniet is dit pensioeninkomen in Duitsland belast. Bijgevolg bestaat er geen recht meer op hypotheekrenteaf trek.
- Twee uitzonderingen:
 1. Pensioen ambtenaar is belast in Nederland
 2. Indien Duitsland pensioen te laag belast en de uitkeringen bedragen meer dan € 15.000 dan mag Nederland heffen.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Pensioen (voorbeeld)

Een man is levenslang ambtenaar geweest. Hij geniet van zijn AOW en pensioen. Die AOW is niet in Nederland belast en vormt 15% van zijn pensioeninkomen.

Pensioen 85%
AOW 15%

man 100%

hypotheek

De man komt niet meer in aanmerking voor hypotheek-renteaftrek in Nederland.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Pensioen (voorbeeld)

- Wat als de AOW slechts 5% vormt van zijn pensioeninkomen?
- De man komt nu wel in aanmerking voor hypotheekrenteaftrek
- De veel verdienende ambtenaar blijft dus voordelen houden.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Conclusie

De belangrijkste vraag is:

Gaat Europees recht uit van een alles of niets benadering met een kwalificatieregeling (met een alles of niets resultaat)

of

Gaat Europees recht uit van een pro rata benadering?

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Conclusie

Het antwoord is waarschijnlijk:

Een pro rata benadering, mits

- het woonland niet alle aftrekposten heeft toegestaan
- ten minste 50% van de inkomsten in het buitenland belast worden.

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Conclusie

- Niets doen kan zeer grote financiële gevolgen hebben voor vele klanten.
- De meesten realiseren zich te laat welke gevolgen zich voordoen, omdat zij de gevolgen van de Nederlandse belastingheffing over bijvoorbeeld vermogen niet (meer) kennen.
- Voor adviseurs is er dus nog veel werk te doen.
- Maar er zullen ook nog vele Europese procedures volgen...

2. Kwalificerende buitenlandse belastingplicht

Bij advisering sturen op voldoen aan 90%-grens:

- Eigendom woning (inkomsten partner)
- Arbeidsinkomsten (salary-split en bijverdiensten)
- Vermogen (spaartegoeden vs. vrijgesteld vermogen)
- Pensioen (waar belast?)

3. Erf- en schenkbelasting

Europese Erfrechtverordening

- Treedt in werking op 17 augustus 2015
- Bij overlijden is het erfrecht van toepassing van het land waar de erflater zijn gewone verblijfplaats had
- Uitzondering: Gemaakte rechtskeuze voor land van herkomst (nationaliteit)

3. Erf- en schenkbelasting

Erbschaftsteuer

- Van toepassing indien overledene in Duitsland woont, maar ook als erfrechtelijke verkrijger in Duitsland woont (dus ook als kinderen emigreren en erven van ouders uit Nederland)
- Grote vrijstellingen voor partners (€ 500.000) en kinderen (€ 400.000)
- Tarieven tariefgroep I variëren van 7% tot 30%

3. Erf- en schenkbelasting

Nederlandse woonplaatsfictie

Een Nederlander die in Nederland heeft gewoond en binnen 10 jaren nadat hij Nederland metterwoon heeft verlaten, is overleden of een schenking heeft gedaan, wordt geacht ten tijde van zijn overlijden of van het doen van de schenking in Nederland te hebben gewoond.

Tot 10 jaar na vertrek blijft Nederland dus nog invloed uitoefenen

Bij samenloop met Duitse Erbschaftsteuer: artikel 48 Bvdb

3. Erf- en schenkbelasting

Vererven aanmerkelijk belang

- Dit is in zuiver Nederlandse situaties al vaak rampzalig doordat er te weinig geld is om belastingen te betalen
- Verkoop bezittingen van vennootschap leidt eerst tot heffing van vennootschapsbelasting
- Vervolgens wordt er inkomstenbelasting verschuldigd over de fictieve aanmerkelijk belangwinst behaald op de aandelen
- Tenslotte volgt nog de erfbelasting

3. Erf- en schenkbelasting

Vererven aanmerkelijk belang

- Om al die belastingen te kunnen betalen moet er vaak binnen 2 jaar na het overlijden dividend uitgekeerd worden
- In binnenlandse verhoudingen bestaat de mogelijkheid om dit zonder inhouding van dividendbelasting of extra verschuldigde aanmerkelijk belangheffing te doen
- Geregeld in art. 4.12a Wet IB in combinatie met art. 4e Div.Bel.

3. Erf- en schenkbelasting

Vererven aanmerkelijk belang binnen 10 jaar na emigratie

- Beëindiging uitstel van betaling conserverende aanslag inkomstenbelasting
- Dividenduitkering binnen 2 jaar na het overlijden leidt tot correctie op de verkrijgingsprijs in Nederland
- Maar: Duitsland heft gewoon over het ontvangen dividend
- En: Duitsland heft gewoon over de waarde van de vererfde aandelen, Nederland verleent voorkoming voorzover er in Duitsland voldoende betaald is

3. Erf- en schenkbelasting

Vererven aanmerkelijk belang meer dan 10 jaar na emigratie

- Geen conserverende aanslag meer, en geen vrijstelling inhouding dividendbelasting meer, want art. 4e Div.Bel. alleen van toepassing in combinatie met art. 4.12a Wet IB.
- Volledig Duitse heffing over waarde aandelen plus Nederlandse dividendbelasting

ESJ

**FINANCIAL
ENGINEERING**

**Dank u voor uw
aandacht!**

Niek Op den Kamp

E: niek@esj.nl

T: +316 514 519 76

W: www.nederduitserdesk.nl

ONDERNEMERS WETEN WAAROM